

MINISTARSTVO KULTURE

1318

Na temelju članka 39. stavka 7. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (»Narodne novine«, broj 17/19 i 98/19) ministrica kulture uz prethodno mišljenje Hrvatskog knjižničkog vijeća donosi

PRAVILNIK O OBVEZNOM PRIMJERKU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se obvezni primjerak u svim analognim i digitalnim pojavnostima, način korištenja obveznog primjerka, obveze depozitnih knjižnica i knjižnica u sustavu obveznog primjerka, broj primjeraka i vrsta građe po pojedinim ovlaštenicima, način dostave obveznog primjerka, obveze i odgovornost nakladnika i tiskara kao i način dostave, formati i uvjeti pristupa, korištenja i zaštite online građe.

Članak 2.

(1) Obvezni primjerak prikuplja se u svrhu propisanu člankom 38. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (dalje u tekstu: Zakon).

(2) Obvezni primjerak koji pristiže u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu dio je izgradnje nacionalne zbirke knjižnične građe Croatica kao kulturnog dobra.

(3) U svrhu dugoročnog očuvanja nacionalne zbirke knjižnične građe Croatica omogućuje se reproduciranje građe sukladno propisima kojima se uređuju autorska i srodna prava.

(4) Obvezni primjerak online građe koji pristiže u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu pridonosi izgradnji Hrvatske digitalne knjižnice, a uključuje e-knjige, e-serijske publikacije, mrežne stranice te digitalne matrice i objavljene digitalne preslike knjižnične građe u Republici Hrvatskoj.

(5) Županijski obvezni primjerak je zakonska obveza na području županije sa svrhom stvaranja zavičajne zbirke sukladno članku 39. stavku 5. Zakona.

Članak 3.

(1) Depozitne knjižnice, knjižnice u sustavu obveznog primjerka i matične narodne knjižnice u županijama imaju zadaću prikupljanja, obrade, pohrane i zaštite građe obveznog primjerka te osiguranja dostupnosti za korištenje.

(2) Knjižnice iz stavka 1. ovoga članka moraju osigurati korisnicima pristup cjelokupnoj građi obveznog primjerka.

(3) Obvezni primjerak koji se kao arhivski primjerak nalazi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, izuzet je od korištenja.

(4) Županijski obvezni primjerak je zakonska obveza na području županije sa svrhom stvaranja zavičajne zbirke sukladno članku 39. stavku 5. Zakona.

II. NOSITELJI OBVEZE DOSTAVE I SKRBI O OBVEZNOM PRIMJERKU

Članak 4.

(1) Nakladnik je svaka fizička ili pravna osoba koja je publikaciju objavila sukladno posebnom propisu.

(2) Ako publikacija ima više od jednog nakladnika, prvi nakladnik naveden u impresumu dužan je dostaviti obvezni primjerak.

(3) Nakladnici su dužni Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostaviti publikacije i osigurati korisnicima pristup online građi bez odgode, sukladno odredbama ovog Pravilnika.

(4) Obveza dostave obveznog primjerka odnosi se na sva izdanja i sve formate publikacija, osim dotiska, u propisanom roku iz članka 39. Zakona.

Članak 5.

(1) Depozitne knjižnice u smislu ovog Pravilnika su Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu i Sveučilišna knjižnica u Splitu.

(2) Depozitne knjižnice iz stavka 1. ovoga članka skrbe o obveznom primjerku te osiguravaju njegovo očuvanje što uključuje i postupke prijenosa građe na drugi medij poradi očuvanja izvornika.

(3) Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu od dva dobivena primjerka, jedan trajno zaštićuje kao arhivski primjerak, a drugi, unikatni primjerak daje na korištenje u prostoru knjižnice.

(4) Sveučilišna knjižnica u Splitu unikatni primjerak daje na korištenje u prostoru knjižnice.

(5) Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu skrbi o trajnoj pohrani i zaštiti obveznog primjerka digitalne i digitalizirane građe sukladno odredbama pravilnika kojim se uređuje zaštita, revizija i otpis knjižnične građe.

(6) Županijska matična knjižnica skrbi o trajnoj pohrani i zaštiti županijskog obveznog primjerka i daje ga na korištenje isključivo u prostoru knjižnice

III. OBILJEŽJA OBVEZNOG PRIMJERKA

Članak 6.

(1) Osnova modela obveznog primjerka u Republici Hrvatskoj je porijeklo odnosno mjesto izdavanja publikacija u svim analognim i digitalnim pojavnostima, sukladno odredbama Zakona.

(2) Nakladnici koji nemaju sjedište u Republici Hrvatskoj, a koji objavljuju ili proizvode tiskane publikacije u svim analognim ili digitalnim pojavnostima u inozemstvu mogu te publikacije dostaviti depozitnim knjižnicama iz članka 5. stavka 1 ovog Pravilnika.

Članak 7.

Sveučilišne knjižnice u Osijeku, Puli, Rijeci i u Mostaru te općeznanstvene knjižnice u Dubrovniku i Zadru primaju obvezni primjerak sukladno odredbi članka 8. ovoga Pravilnika.

Članak 8.

(1) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, koja je odgovorna za prihvrat i podjelu sukladno članku 9. ovog Pravilnika, dostavljaju se obvezni primjerci sukladno Zakonu.

(2) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostavlja se devet primjeraka knjiga, časopisa i zbornika financiranih ili sufinanciranih javnim sredstvima, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Puli, Rijeci, Osijeku i Mostaru, te općeznanstvenim knjižnicama u Zadru i Dubrovniku.

(3) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostavlja se četiri primjerka knjiga, časopisa i zbornika koji nisu financirani ili sufinancirani javnim sredstvima od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru.

(4) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostavlja se i šest primjeraka ostale vrste građe:

- novina, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Mostaru i Osijeku i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru
- neglazbenih zvučnih snimki, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru i općeznanstvenim knjižnicama u Zadru i Dubrovniku
- glazbenih nota, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Mostaru i Puli i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru
- zemljopisnih i drugih karata, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Mostaru i Puli i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru
- multimedije, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru i općeznanstvenim knjižnicama u Zadru i Dubrovniku
- mikrooblika, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu, Mostaru i Puli i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru

(5) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostavlja se i pet primjeraka ostale vrste građe:

- službenih publikacija, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru

– slikovnih djela (reprodukcija slikovnih umjetničkih djela, plakata, razglednica i slično), od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru

– kompleta, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru i općeznanstvenoj knjižnici u Zadru.

(6) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostavlja se i četiri primjerka ostale vrste građe:

– glazbenih i zvučnih snimki, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru

– sitnog tiska, od kojih dva primjerka ostaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a po jedan primjerak šalje se sveučilišnim knjižnicama u Splitu i Mostaru.

(7) Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostavlja se jedan primjerak online građe.

(8) Nakladnik iznimno vrijednog i skupog izdanja čija je prodajna cijena viša od 3.000,00 kuna (bibliofilska izdanja, grafičke mape i slično) dužan je dostaviti Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu po jedan primjerak toga izdanja.

IV. PRIHVAT I PODJELA

Članak 9.

(1) Sva građa obveznog primjerka dostavlja se Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu koja je odgovorna za podjelu građe obveznog primjerka koja pripada Sveučilišnoj knjižnici u Splitu i knjižnicama iz članka 7. ovog Pravilnika.

(2) Županijski obvezni primjerak dostavlja se izravno županijskoj matičnoj narodnoj knjižnici.

(3) Tijekom postupka prihvata svih vrsta građe, provjerava se njezina cjelovitost i ispravnost, a za digitalnu građu i primjerenost formata te čitljivost.

V. NAČIN DOSTAVE, FORMATI I UVJETI PRISTUPA, KORIŠTENJA I ZAŠTITE ONLINE GRAĐE

Članak 10.

(1) Načine dostave online građe određuje Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu svojim aktom.

(2) Nakladnik koji objavljuje online publikacije koje za pristup zahtijevaju registraciju, dužan je Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dostaviti podatke kojima se omogućuje pohrana takvih publikacija.

(3) Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu dužna je utvrditi i sustavno osuvremenjivati formate za dostavu online građe u skladu s mogućnostima pohrane u sustave Hrvatske digitalne knjižnice.

(4) Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu pohranjivat će mrežne stranice u Hrvatski arhiv weba koje koriste normirana rješenja i općeprihvaćene prakse usklađene s preporukama W3C organizacije i omogućiti njihovu vidljivost u Hrvatskoj digitalnoj knjižnici.

(5) Online građa dostavljena Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu pohranit će se u sustavima digitalne knjižnice Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te učiniti dostupnom putem Hrvatske digitalne knjižnice, sukladno propisima kojima se uređuju autorska i srodna prava.

(6) Kako bi se osigurali uvjeti za trajnu pohranu i dostupnost digitalne građe dostavljene obveznim primjerkom, online publikacije prihvaćaju se u formatima primjerenim za trajnu pohranu.

(7) Uvjeti pristupa i korištenja online publikacije određuju se u suradnji s nakladnikom.

(8) Uvjeti pristupa građi iz stavka 7. ovoga članka uključuju:

– slobodan pristup (pohranjena publikacija dostupna je svima bez ograničenja)

– ograničen pristup:

a) na računalima unutar Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, u kontroliranoj radnoj okolini ili

b) na jednom računalu unutar Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u kontroliranoj radnoj okolini.

(9) Uvjeti korištenja građe iz stavka 7. ovoga članka određuju se na način da su:

– sva prava pridržana

– određeni Creative Commons licencijom

– određeni kao javno dobro.

(10) Nakladnici mogu dobrovoljno dostaviti digitalnu tiskarsku matricu pod istim uvjetima koji se primjenjuju i za ostalu vrstu građe, te određuju uvjete pristupa i korištenja te građe.

(11) Kako bi se nacionalna zbirka knjižnične građe Croatica upotpunila online građom Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu:

– godišnje pobire (harvestira) aktivna web-sjedišta s nacionalne .hr domene. Prikupljeni sadržaj javno se objavljuje na portalu Hrvatskog arhiva weba

– povremeno pobire (harvestira) odabrane sadržaje s weba koji se odnose na aktualne teme ili događaje od nacionalnog značaja i izgrađuje tematske zbirke

– prikuplja objavljene digitalne preslike nacionalne zbirke knjižnične građe Croatica od drugih ustanova.

(12) U slučaju da nakladnik ne prijavi mrežnu stranicu putem obrasca, knjižničar može pronaći mrežnu stranicu na internetu, katalogizirati i arhivirati je u sustav Hrvatskog arhiva weba te nakon toga obavijestiti nakladnika o njegovoj obvezi prijave mrežne stranice.

(13) Metapodaci za dostavu obveznog primjerka online publikacija, uključujući digitalne tiskarske matrice i digitalne preslike, dostavljaju se sukladno propisu kojim se uređuju pitanja koja se odnose na digitalne knjižnice.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Hrvatsko knjižnično vijeće dužno je u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika izraditi analizu rezultata primjene članka 8. Pravilnika radi unaprjeđenja izgradnje i upravljanja zbirkama građe koja se pribavlja sustavom obveznog primjerka.

Članak 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 023-03/20-01/0090

Urbroj: 532-06-01-01/4-20-1

Zagreb, 3. lipnja 2020.

Ministrica

dr. sc. Nina Obuljen Koržinek, v. r.